

Valoda- kultūras sastāvdaļa

profesore Ilze Kangro, Latvijas Universitāte

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana” (vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs,
12.12.2013

Cik valodu tu zini, tik daudzas reizes tu esi cilvēks.

EK lozungs

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana” (vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs,
12.12.2013

Valodu zināšanas paver iespējas plašāk iesaistīties kultūras procesos, īstenot toleranci pret citiem cilvēkiem un viņus respektēt. Vienlaicīgi valodu zināšanas ir garants nodarbinātībai un sociālajai kohēzijai.“

Jans Fidels, bij. EK izglītības, kultūras un jaunatnes lietu komisārs

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana” (vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs,
12.12.2013

seltener als Fremdsprache, die europäische Bürger am besten beherrschen (5%, 5% bzw. 3%).

Für die fünf innerhalb der EU am häufigsten gesprochenen Sprachen gibt es Unterschiede zwischen der EU15 und den NMS12.

Die befragten Personen in den **EU15-Ländern** erklären sehr viel **häufiger** als diejenigen in den NMS12, dass sie **Französisch** (14% gegenüber 6%) **und Spanisch** (8% gegenüber 2%) sprechen können; gleichzeitig ist hier die Wahrscheinlichkeit sehr viel niedriger als in den NMS12, dass die Befragten **Deutsch** (10% gegenüber 15%) **und Russisch** (2% gegenüber 16%) sprechen.

Eurobarometra “Eiropas pilsoņi un viņu valodas” aptauja (2012)

98 % Luksemburgas

95 % Latvijas

94 % Nīderlandes

93 % Maltas

92% Slovēnijas un Lietuvas

91% Zviedrijas iedzīvotāju norāda, ka viņi var sazināties vēl vismaz vienā valodā, neskaitot dzimto valodu.

Source: Eurobarometer survey 2012,
Special Eurobarometer 386

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana” (vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs,
12.12.2013

* Kuras iedzīvotāju grupas pārvalda vismaz divas svešvalodas?

- * 15-24 gadus veci jaunieši (**37%**) salīdzinājumā ar vecāka gadagājuma cilvēkiem (17%)
- * aptaujātie, kuri patlaban mācās (**45%**) salīdzinājumā ar pensionāriem (16%)
- * jaunieši, kuri ir pabeiguši pilnu mācību ciklu 20 gadu vecumā vai vēlāk (**42%**) salīdzinājumā ar tiem, kas mācības pabeiguši 15 gadu vecumā (**6%**)
- * personas, kas ieņem vadošus amatus (**38%**) salīdzinājumā ar mājsaimniecēm un mājsaimniekiem (15%), amatniekiem un bezdarbniekiem (22%)
- * aptaujātās personas, kas ikdienā lieto internetu (**35%**), salīdzinājumā ar tām personām, kuras to nelieto nekad (7%)

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana” (vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs,
12.12.2013

* **Kurās svešvalodās runā Eiropas iedzīvotāji?**

* **angļu valodā 38%**

* **franču valodā 12 %**

* **vācu valodā 11%**

* **spāņu valodā 7%**

* **krievu valodā 5%**

* (būtiskas izmaiņas salīdzinājumā ar 2005. gada pētījumu nav notikušas)

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana” (vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs, 12.12.2013

Kāpēc tiek lietotas svešvalodas?

- * Svešvalodas ir nepieciešamas, lai iegūtu informāciju ar interneta palīdzību un no citiem mēdijiem (34%) ,
- * 1/3 daļa Eiropas iedzīvotāju izmanto pirmo svešvalodu, lai skatītos filmas (34%), TV pārraides vai lai klausītos radio vai lai sazinātos ar draugiem (31%)
- * 1/4 aptaujāto izmanto 1. svešvalodas zināšanas, lai sazinātos ar darba kolēģiem, kā arī lasot grāmatas, žurnālus, avīzes (24%).

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana” (vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs, 12.12.2013

Kāpēc tiek lietotas svešvalodas?

25-54 gadus veci aptaujātie uzsvēruši, ka svešvalodu zināšanas viņiem nepieciešamas darba vietā (38%),

- * ka viņiem tās nepieciešamas e-pastu vai lietišķo vēstule rakstīšanai (24%)**
- * un dodoties lietišķos braucienos uz ārzemēm. (15%)**

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana” (vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs,
12.12.2013

Kādas valodas ir nozīmīgas Eiropas iedzīvotājiem?

- * **67%** Eiropas iedzīvotāju uzskata, ka **angļu** valoda ir viena no valodām, kas viņu personiskajai attīstībai ir visnoderīgākā.
- * Citas valodas: vācu (17%), franču (16%), spāņu (14%) un ķīniešu (6%). Salīdzinājumā ar 2005.gada aptauju lielāka daļa ES pilsoņu uzskata, ka **ķīniešu** valoda ir nozīmīga valoda (+ 4 punkti salīdzinājumā ar 2005.gadu).
- * Domājot par savu bērnu nākotni, Eiropas iedzīvotāji uzskata, ka bērnu nākotni ietekmēs sekojošu valodu zināšanas:
- * **angļu (79%), franču un vācu (20%), spāņu (16%) un ķīniešu (14%)**

Kad Latvijā tiek lietotas svešvalodas?

* 61% aptaujāto norāda, ka svešvalodas tiek lietotas, lai sazinātos darba vietā, personīgi vai pa telefonu, Igaunijā to norāda 55% aptaujāto.

* **Kāpēc jāzina svešvalodas?**

* **70% aptaujāto norāda uz tiešu sakarību starp iespēju iegūt darbu un saņemt augstāku atalgojumu**

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana” (vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs, 12.12.2013

**Atšķirības svešvalodu apguvē un lietojumā starp 15-24 gadus
veciem jauniešiem un cilvēkiem virs 55 gadu vecuma:**

- * elektroniskajā komunikācijā (44% pret 13%);**
- * rakstu lasīšanā avīzēs (41% pret 20%);**
- * ziņu klausīšanās/skatīšanās radio un TV (41% pret 20%);**
- * svešvalodu izmantošanā darbam internetā (50% pret 19%);**
- * svešvalodu apguvē (41% pret 4%);**
- * svešvalodu tālākā apguvē pēdējo divu gadu laikā (45% pret 5%);**
- * iespēja studēt ārzemēs pēc svešvalodas apguves (54% pret 39%);**
- * iespēja strādāt ārzemēs (29% pret 6%).**

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana”
(vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs,
12.12.2013

Network project for the decentralised and centralised
dissemination of TNP3 results and outcomes

2000.-2007. gg. Tematiskais tīkla projekts (TNP1,TNP2,TNP3,TNP-3D)

dalībvalstis 30

universitāšu valodu centri

ap 40 000 aptaujas anketas, kuras aizpildīja studējošie, darba devēji, valodu politikas plānotāji, dažādu līmeņu administratīvie darbinieki

Secinājumi:

Visās ES dalībvalstīs pieaug valodu industrijas aktivitātes un paplašinās dažādu ar valodām saistīto servisu nepieciešamība, īpaši jaunajās ES dalībvalstīs, rodas un attīstās jaunas profesijas valodu industrijā: filmu subtitru rakstīšana, tulkojumu pārbaude u.c.

Kādas valodas nepieciešams apgūt, lai iekļautos Eiropas/pasaules darba tirgū?

- * dzimto valodu**
- * angļu valodu**
- * mazāk izplatītās valodas**
- * arābu, ķīniešu, japāņu, krievu, hindi**
- * citas valodas**

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana”
(vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs,
12.12.2013

Kādas iemaņas un prasmes nepieciešamas valodu studiju absolventiem, lai iekļautos darba tirgū?

- * lingvistiskās
- * komunikatīvās
- * sociālās
- * datorprasmes
- * organizatoriskās
- * ētiskās

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana”
(vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs,
12.12.2013

Kādas iemaņas un prasmes nepieciešamas valodu studiju absolventiem, lai iekļautos darba tirgū?

- prasme dalīties ar zināšanām (knowledge-sharing abilities)
- korporatīvās komunikācijas prasmes (expertise in corporate communication)
- projektu vadība
- citas papildmaņas un prasmes (complementary skills)
- prasme starpkultūru komunikācijā (intercultural communication)
- multiplās identitātes (multiple identities)
- kvalitatīvas svešvalodu, tai skaitā terminoloģijas zināšanas (the English of Mcworld is not enough)

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana” (vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs,
12.12.2013

Personiskās kompetences:

- * **ekstraverta personība**
- * **spēja intensīvi strādāt un laikā pabeigt darbu**
(the ability to work under pressure & meet deadlines)
- * **projekta vadīšanas iemaņas un prasmes (project management skills)**
- * **spēja strādāt starpdisciplinārās komandās (the ability to work in cross-disciplinary teams)**

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana”
(vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs,
12.12.2013

Pamatnostādnes un pamattendences moderno valodu apguvē Eiropā un Latvijā

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana”
(vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs,
12.12.2013

Kursstufen			Fertigkeiten		Lernaktivitäten	
Competent C2	C2	Wie ein Muttersprachler komplexer Informationen zum Arbeitsbereich und zum Alltag steuern, moderieren und verfassen	Lernen mit Lehrer		Lernen im Selbststudium	
		In Alltag und Arbeitsumfeld nahezu muttersprachliches Niveau, bewältigt Präsentationen/Berichte/Vorträge in Detail				
	Independent B2	B2	Komplexere Informationen zum Alltag und zum Arbeitsbereich in Präsentationen und Besprechungen verstehen, umsetzen und vermitteln	Lernen im Selbststudium		
		B1	Alle Standardinformationen zum Arbeitsbereich und zum Alltag aufnehmen, umsetzen und vermitteln			
	Basic A2	A2	Alle wichtigen Informationen mündlich und schriftlich aufnehmen und vermitteln			Lernen im Selbststudium
		A1	Einfache Mitteilungen mündlich und schriftlich verstehen - einfache Äußerungen zur Person und zum Arbeitsbereich			
Hören		Lesen		Sprechen		
Hören		Lesen		Schreiben		

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārīzglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana” (vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs,
12.12.2013

**Projekta laikā savas svešvalodas prasmes
pilnveidojuši dažādu mācību priekšmetu skolotāji:**

Vācu valoda (visiem)- **79** skolotāji,

Angļu valoda (visiem)- **467** skolotāji

Vācu valodas skolotāji- **14** skolotāji

Angļu valodas skolotāji- **69** skolotāji

**Latviešu/krievu valodas metodikas prasmes
pilnveidojuši:**

Latviešu valodas skolotāji-**105** skolotāji

Krievu valodas skolotāji- **26** skolotāji

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana”
(vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs,
12.12.2013

Lai kļūtu par labu savas jomas speciālistu, nepieciešamas plašas teorētiskās zināšanas, praktiskā darba pieredze un vēlme nepārtraukti pilnveidot savas zināšanas, iemaņas un prasmes. Ātri un nepastarpināti iegūt visjaunāko informāciju var gan lasot speciālo literatūru svešvalodās, gan pieredzes apmaiņas braucienos un praksē ārvalstīs.

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana” (vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs, 12.12.2013

Izstrādātais metodiskais materiāls paredzēts profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšanai vācu valodā, komunikatīvo prasmju attīstīšanai un pilnveidei. Metodiskais materiāls aptver nozīmīgākās tēmas ikdienas un profesionālajā saziņā, lai pedagogi varētu izveidot lietišķos kontaktus ar kolēģiem vāciski runājošās valstīs, diskutēt par nozīmīgām tēmām izglītības jomā u.c.

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana” (vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs,
12.12.2013

Atsevišķa daļa metodiskajā materiālā veltīta pedagogu lasīšanas prasmju pilnveidei vācu valodā, ietverti mūsdienīgi aktuāli teksti par profesionālo izglītību, dažādām profesijām, kā arī profesionālā leksika vācu valodā. Lai veicinātu un atbalstītu pedagogu vēlmi pašizglītoties, metodiskajā materiālā īpaša sadaļa paredzēta iegūto zināšanu un prasmju pārbaudei.

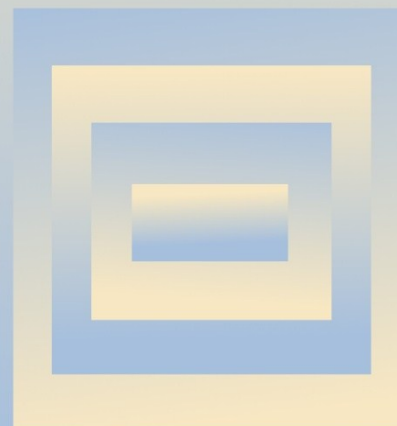
ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana” (vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs, 12.12.2013

Izstrādātajā metodiskajā līdzeklī ietverta neliela daļa no projekta ietvaros izstrādātajiem materiāliem, tādēļ interesentiem būtu lietderīgi iepazīties ar projekta MOODLE tiešsaistes platformā ievietotajiem mācību materiāliem (www.profizgl.lu.lv). Daļa no šiem mācību materiāliem ir interaktīvi, ko nav iespējams nodrošināt papīra formātā. MOODLE platformā ievietoti arī materiāli par dažādām profesijām, vāciski runājošo valstu kultūru u.c. Īpaša uzmanība tiek veltīta profesionālo tekstu lasīšanas stratēģiju izveidei un pilnveidei, tādēļ projekta MOODLE tiešsaistes platformā ievietoti metodiskie ieteikumi profesionālo tekstu lasīšanas stratēģiju izveidei un pilnveidei un daudzi vingrinājumi.

ESF projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana” (vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003) noslēguma seminārs, 12.12.2013

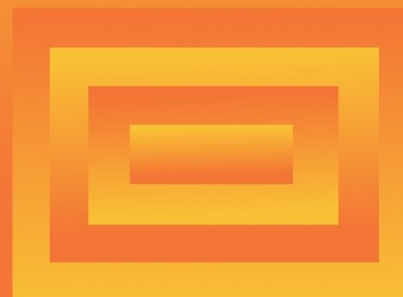
Anna Vulāne, Margarita Gavriļina, Lilija Jurģite

***Latviešu valodas
mūsdienīga apguve
profesionālajā izglītībā***

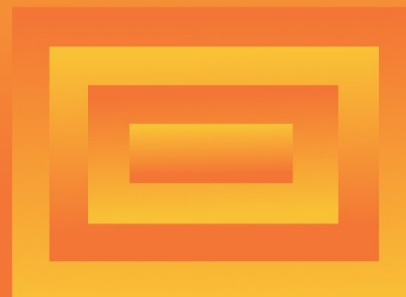
*Elita Balčus, Karīne Laganovska, Ilze Kangro,
Jelena Ķipure, Valija Vahere*

***Kommunikativer Wortschatz
Kommunikative Grammatik
Komunikatīvais vārdu krājums
vācu valodā
Komunikatīvā gramatika***

*A. Stavicka, S. Vajka, Dz. Iliško, I. Kalniņa,
I. Odīpa, A. Klampe, V. Pokule*

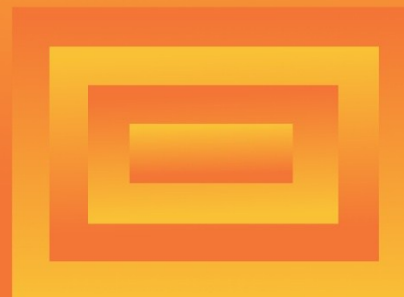
***Profesionālā angļu valoda
profesionālo izglītības iestāžu
vispārīzglītojošo mācību
priekšmetu pedagogiem***

**Metodiskās tendences un profesionālā
valoda profesionālajā izglītībā
iesaistītajiem angļu valodas
skolotājiem**

Elvīra Isajeva, Galina Pitkeviča, Marina Novika

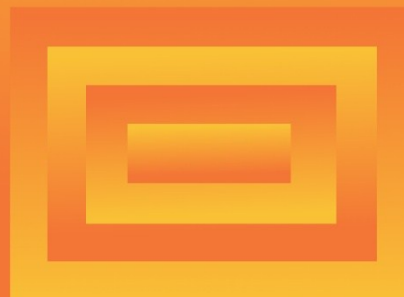
***Krievu valodas kā svešvalodas
pedagogu metodisko kompetenču
pilnveide profesionālajā izglītībā***

*Elīta Balčus, Karīne Laganovska, Ilze Kangro,
Jelena Ķipure, Valija Vahere*

***Innovative Methoden und Didaktik für
Deutschlehrer in Berufs- und Fachschulen***

***Inovatīva metodika un profesionālā
valoda profesionālajā izglītībā
iesaistītajiem vācu valodas skolotājiem***

Paldies par uzmanību!
Priecīgus svētkus!

<http://www.youtube.com/watch?v=oUb8ySdERKs>

<http://www.youtube.com/watch?v=wLsFrHLzHIg>

